

TĖVIŠKĖS AIDAI

Lietuvos
nacionalinė
spaudos
bibliotekaLIETUVIAI
PASAULYJE

Amerikos lietuvių moterų atstovės ir šiais metais dalyvavo amerikiečių moterų klubų federacijos visuotiniame suvažiavime, kuris šiomis dienomis vyko Grand Rapids mieste, Michigano valstijoje. Tarp suvažiavimo dalyvių buvo visų Amerikos valstijų atstovės ir delegatės iš 38 užsienio kraštų. Lietuvių delegatės - Lietuvių moterų klubų federacijos narės turėjo progą suvažiavimo metu perskaityti pranešimą apie Lietuvą, okupantų vykdomus persekiojimus, pagrindinių žmogaus teisių ir laisvių varžymus; amerikietės moterys buvo raginamos remti lietuvių tautos vedamą kovą už laisvę ir nepriklausomybę.

Nr 35 (1627) 1988 m. rugšėjo mėn. 6 d.

XXXIII META I

Melbourne

TAUTOS SVENTĖ VILTIES ŽENKLE

Rašo: Dr. Jonas Kunca

Pirmą kartą po karo švenčiame savo Tautos Sventę su pakilusiu dvasia. Tamsioj vergovės naktį jau galima įžiūrėti laisvės aušrą rytų horizonte. Nėra abejonės, kad imperialistinė Maskva lengvai neatsisakys tokio jai svarbaus grobio, apie kurį, pagal Molotovą, rusai seniai sapnavę. Tik ši kartą sovietam vargu ar pavyks atgal pasukti istorijos ratą. Per daug ir per sunkių problemų susikrovė per tuos 70 metų.

Okupuota Lietuva iš paviršiaus neatrodo pasikeitus. Bėga ir toliau purvinas vanduo mūsų Nemunu ir teršia Kuršių mares ir Baltijos jūrą. Aptersta žemė ir oras chemikalais ir radioaktyviomis substancijomis. Tuščios krautuvų lentynos. Bet žmonių dvasia jau ne ta pati. Palaipsniui grįžta viltis. Dar su abejonėmis. O gal vėl prasidės teroras? Gal vėl pradės vežti į Sibirą nekaltus žmones? O jei ir taip neatsitiktų, kaip maža Lietuva galėtų atsikratyti galingo okupanto?

Visi seka žinias, ar nepamatys blogų naujienų. Bet laikas eina. Protestai dažėja. Dalyvaujančių skaičius auga, o balsai darosi vis drąsesni. Ne vien viltis atgimsta,

bet ir drąsa. Nuolatinė baimė-ilgų teroro metų padarinyms pradeda užleisti vietą dvasios lygsvara. Atgavus viltį ir drąsą mūsų tauta nei nepastebėjus pažengė didelį žingsnį į laisvę.

Dažnėja pasisakymai prieš vaikų rusinimą, mūsų istorijos slėpimą, krašto gamtos teršimą. Ribbentropo-Molotovo paktą, kurio Maskva mėgino kaip nors patelsinti savo imperializmą Pabaltijai, ir laisvo žodžio varžymą. Okupantas yra nepatogioji padėtyje, nes visi reikalavimai yra teisėti, o juos priimti reikėtų atsisakyti Pabaltijai.

Bet dėl pabaltiečių protestų imperija nesugriūtų ir mūsų kraštas neišsilaisvintų. Yra Maskvai dau didesnių rūpesčių, kurių ji negali išspręsti nepanaikinus marksistinės santvarkos ir neatsisakius nuo svetimų žemių.

Sunkiausia problema tai sovietų ekonominė krizė, kurios Gorbačiovo reformos, bent dabartinės, negalės pašalinti. Priešingai, Sovietų Sąjungą yra pakeliui į tikrą bankrotą apie 1992 metus, kada žymiai sumažės produkcija žibalo, kuris iki šiol

buvo vienas iš svarbiausių eksportuojamų žaliavų, jei neskaitysim aukso. Tada ne tik bus didelis trūkumas tvirtų devisų, bet Sovietų Sąjunga nepajėgs aprūpinti žibalu savo satelitų. Tuo atveju Kremliui tektų leisti satelitams patiems ieškoti išsieties Vakaruose.

Pakėlimui sovietų industrijos ir žemės ūkio produkcijos reikėtų pakeisti esamą santvarką, vietoj kapitalizmo palaidoti komunizmą. Anksčiau ar vėliau Rusija tai turės padaryti arba tapti viena iš atsilikusių Trečiojo Pasaulio kraštų.

Negražu džiaugtis kitų nelaimėmis. Bet kadangi jos mums yra naudingos ir sukeltos pačio mūsų priešų, nėra ko mums dėl jų ir verkli. Yra ir išorinių pavojų Sovietų Sąjungos išsilaukimui. Tai bruzdėjimas pavergtų Rytų Europos ir net Azijos tautų.

Savo imperialistiniams entuziazme Stalinai ir jo ipėdiniai pamiršo, kad turėti per daug vergų yra labai pavojinga. Išlaikyti jėga virš 100 milijonų svetimauclių priepaudoj ir varge yra lyg laikyti savo namuose krūvą parako, kuris kiekvienu momentu gali sprogti ir sunaikinti namą ir patį savininką.

Nukelta į 5 psl.



Vilniaus katedra 1940 m. Kairėje viršuje Gedimino pilies bokštas. Prie šoninių navų yra keletas koplyčių, didžiausia ir puošniausia šv. Kazimiero koplyčia. Okupacijos metais 1953 m. šv. Kazimiero palaikai buvo perkelti į šv. Petro ir Povilo bažnyčią Antakalnyje, o katedros priešakio šventųjų statulos buvo nuverstos, pati katedra 1956 m. paversta pavelkų galerija.

„Kretingos“ stovyklavietėje Wassagoje, kuri yra apie 200 kilometrų į šaurę nuo Toronto, įvyko kasmetinė lietuvių moksleivių vasaros stovykla. Liepos pradžioje stovyklavo lietuviškai nemokantys moksleiviai, o vėliau - lietuviškai mokančių stovyklautojų nuo 6 iki 16 metų amžiaus, jų buvo daugiau kaip 250. Apie stovyklos programą, stovyklautojų užsiėmimus telefonu pranešė Vatikano radijo Lietuvių Tarnyba ir žinios tuojau buvo perduotos į Lietuvą radijo bangomis. Iš „Kretingos“ stovyklos per radiją pasakojo jauna stovyklautoja Skaistė Našlenaitė.

Pasaulinė Baltų taryba pasiuntė laišką Vakarų Vokietijos Liubecko uostamiesčio burmistrui ir miesto senatui, kviesdama atsisakyti nuo sovietų siūlomo Liubecko ir Klaipėdos susigimnavimo. Baltų taryba pažymi, kad Lietuvoje padėtis nesiderina su visuotiniomis priimtoms tarptautines teises nuostatomis. Lietuva, kaip Latvija ir Estija, karine sovietų jėga buvo įjungtos į sovietinę Rusiją, pasiremiant Hitlerio ir Stalino susitarimu 1939 m. rugpjūčio 23 d., pažeidžiant tarptautines teises nuostatus. Šitokio įjungimo nepripažįsta nei V. Vokietija, nei visos kitos pasaulio demokratines valstybes.

Vatikaną pasiekė ką tik žinia apie skaudžią nelaimę, kuri ištiko Telsių vyskupiją. Naktį iš birželio 7 į 8-tą dieną, sudėgė Kaltinėnų medinė bažnyčia. Ji buvo viena iš didžiausių ir gražiausių medinių bažnyčių Telsių vyskupijoje. Tuoj po gaisro Telsių vyskupas Antanas Vaičius ir Kaltinėnus paskyrė jauną energingą Plungės vikarą Petrą Linkevičių su įpareigojimu kaip galint greičiau atkurti maldos namus Kaltinėnų parapijoje. Kol tai galės padaryti, tikintieji melsis palapinėje.

Zemaičių Kalvarijos - Varduos - šventovė popiežius Jonas Paulius II suteikė mažosios bazilikos titulą. Slemet Zemaičių Kalvarijos atlaidas sutraukė ypač dideles minias iš visos Lietuvos ir net iš užsienio kraštų: Latvijos, Baltarusijos, Ukrainos, Kazachstano. Per dešimt dienų nesuskaitomai tūkstančiai maldininkų ėjo Kryžiaus kelius, dalyvavo iškilmingose pamaldose. Atskirai buvo atžymėta blaivybės diena, kunigų diena, naujai išventintų kunigų diena.

Lietuvių Studijų sąjunga Tasmanijos universitete Hobarte dažnai rengia įvairius parengimus. Rugšėjo 14 d. 8 val. vak. Arts Extension salėje kalbės Lietuvos sąžinės kalnys prof. Dr. Vytautas Skuodis, buvęs hidrogeologijos profesorius Vilniaus universitete. Rugšėjo 24 d. Universiteto centre - Stanley Burbury-teatre 8 val. vak. Lietuviškų dainų ir tautinių šokių koncertas, kurį pateikia Adelaidės Moterų Ansamblis. Spalio 15 d. Lenkų klube Lietuviška vakaronė, kitą dieną - Lietuvių kompozitorių instrumentalistų koncertas.

Lietuvoje šnekama pravertomis burnomis

Nebeslepiami bolševikų režimo nusikaltimai

„Mes atėjome į pasaulį tuo metu, kai visuomenė ėmė atbusti po kosmarškos konclagerių nakties, kai akli kurti vagonai nustojo dundėti į tolimą šlaure, o „tėvo ir mokytojo“ palaikai buvo išskeldinti iš Mauzoliejaus. Ir, regis, jau pats pirmasis oro gurkšnis turėjo laisvės prieskonį... Ir augome, nieko, o nieko nežinodami, išskyrus tai, kas įtraukta į mokyklinę programą. Paslaptingu būdu tapome ateistais — žmonėmis, neigiančiais dievo, antgaminių reiškinių buvimą — neturėdami apie juos menkiausio supratimo. Kad reiktų bent kiek pastudijuoti patį neigimo objektą — bent jau pavartyti kokią Bibliją, apie tai nebuvo nė kalbos.“

Sitaip „Kultūros barų“ žurnale (Nr 6, 1988) rašo jauna žurnalistė Laima Kanopkienė. Jos rašinio antraštė „Mes turime istorinį šansą“. Toliau ji „atvirumo“ dėsniu pasinaudodama tešla: „Nuo pat gimimo, kaip ir numatyta, esame „patriotal internacionalistai“, todėl nebūtina aiškintis šių sąvokų turinio. Mokyklose — nuo pradinii iki aukštųjų — sistemingai, nuosekliai „Vykdomas karinis patriotinis auklėjimas“, ir tas lakstymas su dujokaukėmis po apylinkes kaip tik, pasirodo, išreiškia tėvynės meilę... Patys nepastebėję, kartu su kitais praradimais netekome nacionalinio imuniteto, tapome visų vėjų perpučiami ir vykome į komjaunuoliškas statybas už daug daug kilometrų, plėsdami populiarį dainelę apie tai, kad mūsų adresas ne namai ir ne gatvė, bet visa Tarybų Sąjunga“.

Straiptnio autorė pastebi, kad Lietuvoje buvo smarkiai vykdomas asimiliacijos procesas, Lietuva palikusi „sąjungine respublika“, jos savarankiškumas buvęs paraližuotas, sąjunginės (Maskvos) žinybos vykdytų savo diktatą ir nekontroliuojamos veikusios Lietuvoje. Ir tai viskas buvę prieš Lenino dėsnius, kuris supratus Tarybų Sąjungą kaip suverenų-savarankiškų valstybių junginį. „Nors ir išgabėnomė Josifo Visarionovičiaus palaikus iš Mauzoliejaus, bet vis dėlto nenustojome vadovautis jo suformuluotais geležinės centralizacijos principais. Ir atsitiko tai, dar ir po Stalino mirties „ne liaudies kalba liaudies vardu“. Viešoji nuomonė nustoja buvusi viešąja — ji tiesiog netenka tribūnos.“

L. Kanopkienė aiškina, kad vis dėlto ir Lietuvoje atsiranda veikėjų, kurie nori „sustabdyti revoliucinį

Bronius Kviklys
Mūsų specialus bendradarbis
Cikagoje

persitvarkymą. Ne kas kitas, o jie stengiasi ir toliau išlaikyti neliečiamas „tylėjimo zonas“, jie įrodinėja viešumo žala, ragina nubrėžti aiškias demokratijos ribas, nes antraip būsią išardyti socializmo pamatai“. Cia ji dar primena Lenino posakį, kad „socializmo niekas nesukompromituos, jeigu jis pats nesukompromituos“. Dabar, pasak autorės, „turime istorinį šansą nusimesti daugelio dešimtmečių kompromisų, dvigubos moralės, išvirkščios sąžinės, baimės našta. Po 35-erių metų imame suvokti, kad visą tą laiką lydėjo mus kraupus stalinizmo šešėlis. Tik demokratija ir viešumas — jeigu jie įgis konstitucines garantijas, o ne liks vien dažnai kartojamais žodžiais — užtikrins mūsų visuomenės kokybinį šuolį.“ Rašinį baigia: „Tačiau yra pavojus, yra reali grėsmė“.

O ta grėsmė yra todėl, kad Stalino ir jo sistemos šalininkų Tarybų Sąjungoje yra daug. Jų keliolika milijonų sėdi biurokratinėse įstaigose, aukštuose posteose. Jiems nepatinka Gorbačiovo reformos ir jie visomis išgalėmis stengiasi išlaikyti priespaudą.

Siuo metu okupuotos Lietuvos rašėtos savo spaudoje daugiausia rauda dėl Stalino laikais nužudytų ar kitu būdu represuotų savo veikėjų. Išaiškėjo, kad Stalinui buvo nemeli ir iš Lietuvos pabėgę komunistų veikėjai. Berijos agentai juos suimdavo, žiauriai tardydavo, „teisdavo“. Taip, 1933 m. Lietuvos vyriausybė padarė susitarimą apsikeisti su sovietais politiniais kalninais. Į Lietuvą sugrįžo 14 dvasininkų (jų tarpe vysk. T. Matullionis) ir pasauliečiai. Lietuva atidavė 24 žymius komunistus. Tačiau visi jie Maskvoje buvo suimti, žiauriai tardyti, kal kurie nuteisti, o vienas, mokėjęs kalbėti vokiškai, buvo įtartas vokiečių šnipu ir sušaudytas. „Literatūros ir meno“ savaitraštyje Ejesus Jacovskis (gimęs 1918 m. Kijeve, karinis politrukas) verkia dėl neteisėtų represijų, sakydamas: „Praregėjome, kai Stalino aukų sąrašas papildė naujomis senų bolševikų pavardėmis, kurių tarpe buvo vienas iš Lietuvos kompartijos įkūrėjų ir vadovų Zigmąs Angarietis bei didelė grupė gyvenusių Tarybų Sąjungoje politinių emigrantų — ištikimų

kompartijos veikėjų“. Toliau jis išvardina daugybę pavardžių, kurių gal pusė nelietuviškos kilmės. Apgailli, kad kilęs iš Rokiškio tarybinis lakūnas, du kart Sovietų Sąjungos didvyris Jokūbas Smuškevičius ir kartu su juo 19 karo ir partijos veikėjų buvo kritiškiausiu Didžiojo Tėvynės karo momentu (1941. X. 26) sušaudyti netoli Kuibyševų“.

Kitomis progomis „Tiesoje“ vėl „raudama“ dėl eilės kitų komunistų veikėjų, kuriems pavartotos represijos, įskaitant kankinimus bei sušaudymus. Tai: generolai — J. Uborevičius, Vyt. Putna, J. Blaževičius, J. Smuškevičius, plk. J. Vareikis. Pats Zigmąs Angarietis žiauriai nukankintas 1940. V. 22. Kitos aukos: St. Matulaitis, V. Serbenta, K. Matulaitytė, Kapsuko žmona D. Tautkaitė, El. Tautkaitė, Br. Prankus-Zalionis, Ig. Gaška, R. Sarmaitis, V. Serbenta ir dešimtys kitų. Netgi pats lietuvių pabaisa rašyt. Aleksandras Guzevičius-Gudaitis, sov. Lietuvos saugumo liaudies komisaras, buvo apkaltintas nepakankamai griežtai vykdęs Berijos užmačius. 1945 m. rugpjūčio mėnesį savo vasarvietėje prie Vilniaus buvo suimtas, iškratytas ir iš užimamų pareigų atleistas („Tiesa“, Nr 119)

Mykolas Karčiauskas, poetas (gim. 1939 m. KP narys nuo 1963 m.) „Literatūros ir meno“ savaitraštyje (Nr 26) turi drąsos sustoti ir prie nepriklausomos Lietuvos kultūrininkų bei rašytojų represijų metu nukentėjusių pavardžių, daugelį jų išvardindamas. Tai: K. Bizauskas, prof. P. Dovydaitis, kun. B. Andriūška, A. Baltramiejūnas-Gilbonis, V. Bičiūnas, S. Bogušytė-Skipitienė, A. Briedis, P. Genys, K. Ciplys, K. Inčiūra, P. Kubilius, J. Kuzma, P. Ruseckas, A. Valaitis, P. Kupčiūnas, M. Banevičius, K. Boruta, L. Dauša, V. Drazdauskas, J. Graičiūnas, V. Katilius, J. Keliuotis, A. Miškinis, K. Sakenis, J. Sukys, J. Tarvydas, J. Urbšys, J. Zlabys, A. Vengris, L. S a k a l i n i s - Z u k a u s k a s . . . Buvę „užkliudyti“: B. Sruoga, V. Mykolaitis-Putinas, Paukštelis, E. Matuzevičius ir kt.

Rašinio pabaigoje M. Karčiauskas rašo: „Kas suskaičiuos, kiek Lietuva prarado kartu su didžiu emigrantų srautu, kiek kūrėjų paliko gimtinę ir pasirinko išelvio kelią, pabėgę stalininių represijų? Svajoję lietuviai Stalino lageriuose, Vakarų Europos stovyklose apie naują Lietuvą Britų Hondure, kūrė planus, kaip patatyti Lietuvą Vorkutoje ar Magadane, nes nieko nežinojo, kas dedasi Lietuvoje. Kūrė būsimos Lietuvos valstybės ženklus, himno žodžius, giedodami tyliai barakuose, kad ateis diena, bus paskutinis posukis ir juo žengs didvyriai, išlikę gyvi lietuviai“.

Ivykliai

Melbourne „The Age“ dienraštis rugpjūčio 25 d. atspausdino platų savo redakcijos bendradarbio Jono Mašanauko telefoninį pranešimą iš Lietuvos sostinės Vilniaus apie masinį protesto mitingą minint Molotovo-Ribbentropo pakto pasirašymo metines. Jau sekančiais 1940 m., tos sutarties išdavoje, Sovietų Sąjunga okupavo Lietuvą, Latviją ir Estiją. Vilniuje demonstravo apie 150.000 žmonių, jų tarpe ir Lietuvos komunistų partijos vadai. Paktas buvo pasmerktas. Įžymūs rašytojas Justinas Marcinkevičius šaukėsi Maskvos, reikalaujamas, kad ji viešai paskelbtų Molotovo-Ribbentropo pakto ir slaptjo protokolo medžiagą bei juos pasmerktų, kaip begedišką tarptautinės teisės ir žmogaus teisių pažeidimą. Tą dieną tūkstančiai žmonių demonstravo ir kituose Pabaltijo valstybių miestuose.

„The Australian“ dienraštis rugpjūčio 24 d. plačiai aprašė savo korespondento pranešimą iš Estijos sostinės Talino, minint Ribbentropo-Molotovo pakto sukaktį. Pateikta daug žinių apie priespaudą ir kaip atvirumo sąlygomis prasiveržė estų reikalavimas laisvės, turint tikslą atstatyti Estijos nepriklausomybę, sutryptą 1940 m.

Canberra. Ministras pirmininkas Mr. Hawke Australijos užsienio reikalų ministru paskyrė senatorių Evans.

Praha. Keli tūkstančiai čekų protestavo minėdami 20 metų sukaktį, kad Rusija okupavo Cekoslovakiją. Demonstraciją puolė keli šimtai milicininkų su šunimis. Demonstrantai šaukė: „Laisvės! Rusai, eikite namo! Milicija per garsiakalbius įspėjo turistus neikšti nosies iš viešbučių. 1968 m. rugpjūčio 20-21 dienomis Sovietų Sąjunga, atsuntusi 600.000 raudonosios armijos karių ir daug tankų okupavo Cekoslovakiją. Tą pačią dieną demonstracija vyko ir Maskvoje, ten milicija arestavo 50 čekų, reikalavusių, kad rusų kariuomenė paliktų Cekoslovakiją.

Melbourne „The Age“ rugpjūčio 29 d. rašo apie karo nusikaltėlių įstatymą, kuris galėtų suskaldyti Australiją. Taip pareiškė Mrs Charles Francis QC — Viktorijos Advokatūros tarybos pirmininkė. Ji komentavo Viktorijos Pavertųjų tautų tarybos simpoziumo nutarimus. Ji sako, kad Australija neturi pasitraukti nuo teisės normų. Praeitės legislacija savyje yra labai pavojingas pasitraukimas nuo teisės nuostatų. Tačiau Generalinio prokuroro departamento sekretorius Mr Tom Sherman gina karo nusikaltėlių įstatymą.

Afganistane Laisvės kovotojai šiomis dienomis užėmė Baba Vali Saheb miestą pietų Afganistane. Tai svarbus strateginis punktas. Jie visai priartėjo ir prie didelio Kandahar miesto.

Tokyo. United Press International praneša, kad Japonija širsta ant Maskvos dėl Kurilų salų, kurias sovietai pavogė Japonijai pralaimėjus II pasaulinį karą. Japonijos gynybos departamentas turi ženklų, kaip kyla sovietų karinė gaila ypač Tolimuosiuose Rytuose ir Europoje, nežūrint to, kad sovietai pasirašė nusiginklavimo sutartį su Amerika.

Vatikano radijo pranešimu, Sovietų Sąjungoje oficialiai įsteigta Žmogaus teisių ir humanitarinių reikalų komisija kreipėsi į Aukščiausios sovietų tarybos prezidiumą, ragindama dovanoti baumes tiems asmenims, kurie buvo nuteisti ir tebera kalnami už religinę veiklą.

TEVISKES AIDAI

18 Henry St. Kensington. Vic. 3031. Tel. 376 7355

LEIDZIA AUSTRALIJS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius kun. Dr. P. Daukyns. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu.

Prenumeratos kaina metams \$25, kituose kraštuose \$30. Atskiras numeris .50c Skelbimai už skilties vieną cm - \$1.50 c. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma.

Redakcija straipsnius ir korespondencijas taiso savo nuožiūra.

Published by Vincas Zemaitis
17 McMillan St, Clayton. Vic. 3169
President of the Lithuanian Catholic
Federation

TEVIŠKĖS AIDAI

Amžiais gyva

Per pastaruosius aštuonis amžius Lietuva patyrė daug dramatiškų įvykių, trukusių dešimtmečiais ir šimtmečiais. Zvelgdami į praeitį matome, kad iš visų baltų tautų tik lietuviams pavyko XIII amžiuje įkurti savo valstybę, kuri sugebėjo išlaikyti, nors buvo apsupta gruobonių germanų ir slavų.

Kai pirmasis Lietuvos karalius Mindaugas 1251 m. priėmė krikštą, prūsus jau seniai buvo nukariavę germanai, taip pat ir latvius. Žymiausias Lietuvos valdovas Vytautas Didysis su savo pusbroliu karalium Jogaila Žalgirio kovos pergale privertė Kryžiuočių ordiną atsisakyti Zemačių ir visos Lietuvos pavergimo užmačių. Žalgirio mūšis buvo linksnuotas ir Konstancos susirinkime, kadangi apie tokio masto mūšį niekas anais laikais nebuvo girdėjęs.

Pasauliui gali atrodyti, kad Rusijos imperializmas gimė tik devyniolikto amžiaus šimtmečiuje. Rusijos kazokai jau 1639 m. pasiekė Ramiojo vandenyno krantus - Ochotsko jūrą, o per visą septynioliktąjį šimtmetį užbaigė Sibiro bei šiaurinės Kinijos užkariavimą. Anuomet rusai, atrodo, nesidomėjo žemėmis ir vakarus nuo Rusijos. Kodėl jie nežygiavo „pasisvečiuoti“ iki Elbės pakrančių? Ogi todėl, kad jiems ant kelio stovėjo vis dar galinga Lietuvos valstybė. Kol Lietuva galėjo sulaikyti maskoliškas ordas, Europa galėjo gyventi ir kurti savo kultūrinės vertybes. Lietuva buvo tarsi tas gyvas pylimas, kuris, gindamas savo laisvę, drauge gynė ir Europą nuo rusų ir totorių. Tokia padėtis tęsėsi ne dešimtmečiais, o šimtmečiais. Tokie miestai, kaip Smolenskas, Vitebskas, Orša, Minskas, Homelis tada dar buvo Lietuvos valstybės sudėtyje. Ar prisimena tai Europos tautos? Ar išreiškia savo dėkingumą? O mes patys, ar žinome tai, ar atveriamo akis kitiems?

1709 m. Lietuvą išliko badmetis, o 1710 m. nusiaubė baisus maras. Netekome trečdaliai gyventojų. Nuvarginta karų ir ligų 1795 m. Lietuva prarado nepriklausomybę ir atiteko Rusijai.

Tačiau krikščionybė Lietuvoje laikėsi stipriai. Kad ir vėliausiai buvom priėmę Kristaus mokslą, o aibė nelaimių prispaudė jos gyventojus sunkia našta, tačiau tauta išliko verta vadintis Marijos žeme, Kryžių šalimi, Sventąja Lietuva. Rusinimo priespaudą lietuviai atlaikė didvyriškai, kadangi juos visą laiką stiprino Jėzaus Kristaus malonė ir Marijos globa.

Svėsdami Tautos šventę semsimės stiprybės iš praeities. Tebūnie mums kelrodžiu mūsų didžiojo poeto B. Brazdžionio eilių žodžiai: „Ir išvadavimo visų tautų didžiojo šventė skambės, kaip aukso varpas, vardas Lietuvos, jei ves vidurnaktį tamsiam ją didis Dievo žodis“.

PD

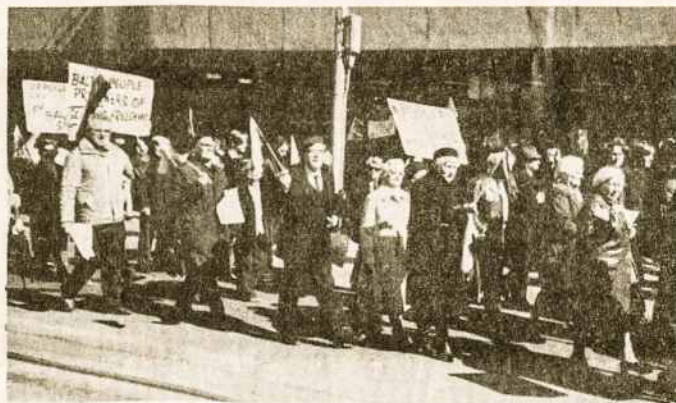
Pabaltiečių demonstracija Melbourne



Latvių jaunimas degina sovietinę vėlavą. Kiekvienas jų vilkėjo ilgą juodą rūbą, o ant nugaros ir krūtinės išrašyti visi vergijos metai, pradedant 1940-aisiais.

Molotovo-Ribbentropo pakto sukakties paminėjimui rugpjūčio 23 d. buvo parinktas pats tinkamiausias laikas, kai pietų metu miesto centre pilnos gatvės žmonių. Demonstravo lietuviai ir latviai, estu vėlavų nebuvo. Žygis pradėtas prie Arts centro ir vedė pagrindine Swanston gatve į miesto aikštę, kur daugiausia žmonių. Mūsų Bendruomenės pirmininkas inž. Kęstutis Lynikas buvo paruošęs daug lietuviškų trispalvių vėlavėlių, buvo daug plakatų. Jaunimas dalino praeviams lapelius su žemėlapiu, išsamiai informuojančius apie Pabaltijo padėtį bei mūsų reikalavimus — taikos ir laisvės. Atsisaukimuose bei proklamacijose buvo pabrėžta, kad Australijos piliečiai griežtai pasisako prieš neteisėtą Rytų ir

Vidurio Eropos tautų okupaciją. Molotovo-Ribbentropo pakto išdavoje buvo pradėtas II pasaulinis karas, o į sovietinę vergiją pateko Lietuva, Latvija, Estija, Lenkija, Cekoslovakija, Rumunija, Vengrija, Ukraina. Miesto aikštė buvo pilna. Žodį tarė Australijos Lietuvių jaunimo sąjungos pirmininkas Petras Kružas. Jis reikalavo anuliuoti Molotovo-Ribbentropo pakta ir suteikti laisvę bei nepriklausomybę Lietuvai, Latvijai ir Estijai. Po to jaunimas, protesto ženklais, sudegino sovietinę raudoną vėlavą. Demonstraciją suorganizavo Australijos Lietuvių jaunimo sąjunga. Vakare per žinias televizija rodė vaizdus iš demonstracijos. Lankrastyje talpinamas nuotraukas padarė Eduardas Margan-Marganavičius.



Lietuvių visuomenė demonstracijoje, žygiuojant centre Swanston miesto gatve.



Didįjį plakatą - „Laisvės Lietuvai“ - neša (kairėje) Anupras Raštutis, ir Antanas Bajoras. Šalia Viltė Kružienė.



Petras Kružas - Australijos Lietuvių jaunimo sąjungos pirmininkas kalba į susirinkusių miesto aikštėje, reikalaujamas panaikinti Molotovo-Ribbentropo pakta bei to pakto pasekmes.

Juozas Mikštas

Lietuviui, kovojančiam už būvį

Lietuvi, nors būtum ir smarkus veikėjas, valdyk liežuvį, nesantalkos nesėjęs.

Būk džentelmenas, kantrus, taurus ir santūrus. Tavo žodis kiekvienas tegu būna švarus!

Kovodamas už būvį, niekniek, neužmiršk savos tautos, Bėdon įkiluvs, neverkšlenk niekad.

Lietuvi, šventai, kantriai pakelk dienų ir metų krūvį, ir atetlin be baimės žvelk.

1988 m. rugsėjis išelviijoje



AUSTRALIJOS LIETUVIŲ JAUNIMO LAIKRASTIS,

Redaktorė J. Žitkevičienė, 29 Ormond Rd., Moonee Ponds Vic. 3039.

TAUTOS ŠVENTĖ

1930 m. rugsėjo mėn. 8d. suėjus 500-tams metų nuo Vytauto Didžiojo numatytos dienos vainikavimosi Lietuvos Karaliumi, Lietuva nutarė tą dieną minėti, kaip Tautos Šventę. Tai, kad ji yra švenčiama per Mergelės Marijos Gimimo dieną, daro šią šventę mums dar brangesnę. Lietuva - Marijos žemė, ir mes karštai meldžiamės Jai, prašydami globoti ir saugoti mūsų tautą.

Vytautas, nevainikuotas Lietuvos karalius, buvo vienas iš įžymiausių visų laikų Europos valdovų. Jo bijojo priešai, bet ir gerbė jį - Vytauto draugas buvo Vokietijos imperatorius Zigmantas. Legendomis, dainomis ir poemomis apipinti Vytauto ir garsių jo tėvų vardai. Jo tėvas buvo garbingas kunigaikštis Kęstutis, motina - gražioji Birutė.

**Tau reikalinga Lietuva
Karšta širdis, tvirta ranka
Taip, Vytautas daug ko išmoko
Ir jis bus Tavo ateltis.....**

Tai ištrauka iš poemos „Paskutinė Kęstučio naktis“. 1382 m. rudenį Jogailos tarnas Bokša, Krevos plyje nužudė Lietuvos gynėją - Kęstutį, o Vytautas pabėgo, persirengęs tarnaitės rūbais. Kaip įdomu skaityti apie Vytauto žygius ir kovas: kaip nepaprastai sumaniai jis vadovavo Žalgirio mūšui ir jį laimėjo. Jis numatė ir ateltį,



suprato, kad ateity didžiausias Lietuvos priešas bus rusai. Todėl, Kryžiuočių ordiną nugalėjęs, nesutriuškino jo iki galo, o pavertė savo draugu. Vytautas, nors buvo nedidelio ūgio, buvo labai stiprus ir išvermingas: iš Vilniaus į savo mėgiamą pilį Gardinę, nujodavęs per 1 dieną. Mėgo žaisti šachmatais, mokėjo svetimias kalbas. Gal Lietuvai būtų tekę žymiai mažiau iškentėti, jei jo du sūnūs būtų nenužudyti, o tapę Lietuvos valdovais.

Minėdami Tautos šventę, mes turime prisiminti ir tuos milijonus jaunų lietuvių karių, kurie žuvo didvyriškai gindami savo tėvynę. Skaitoma, kad vien tik 250 metų trukusiose kovose su Kryžiuočių ordinu, žuvo apie 1 milijonas lietuvių. Taip pat lietuviams ilgai kovojo ir apgynė Europos tautas nuo totorių. Jų kraujas liejosi ties Sirvintais, Radviliškis ir melsvame pajūry...kovoiant dėl Lietuvos Nepriklausomybės. Tokia narsa, nors kovose likusi negausi tauta, ir vėl bus laisvai

Antanas, Melbourne

Mano mokyklos stovykla

Vieną antradienį važlavau į stovyklą Morningtone. Mes išvažiavome iš mokyklos apie 9.15 val. iš ryto. Netruko ilgai nuvažiuoti. Kai nuvažiuojom į stovyklą, aš žinojau, kad bus blogai. Ir taip buvo. Pasiėmiau krepšį, miegmaišį ir ėjau ieškoti savo kambarį. Suradau, įėjau ir apžiūrėjau. Neatrodė labai gražu, bet ką gali padaryti? Ten man reikėjo miegoti. Kada išpakavau savo krepšį ir patiesiau miegmaišį ant čiužinio, ėjau laukan pasižiūrėti. Ten jau vaikai žaidė tenisą, kriketą, krepšinį, futbolą ir tinklinį. Aš ėjau į virtuvę, ten nuėmiau kėdes nuo stalų ir padėjau valgyti įrankius ir puodus. Ten valgis nelabai skanus buvo, tai aš daug nevalgiau.

Po pietų ėjome į „pliažą“ (paplūdimys) pasivaikščioti. Galėjome įeiti į vandenį su batais, nes ten buvo žuvų ir akmenų. Pasivaikščioję, ėjome į stovyklą. Grįžę nusimaudėm ir į lovą.

Kitą dieną ėjome į paplūdimį ir ten darėme visokių dalykų, net

reikėjo ieškoti žuvų ir krabų. Tą dieną, po vakarienos, žaidėm „Ambush“: tai dvi grupės žaidėjų ir viena grupė turi surasti kitą grupę. Mano grupė turėjo gulėti ant žemės gana ilgai ir aš per tą laiką užmigau.

Trečią dieną vakare žaidėm panašų žaidimą. Čia reikėjo surasti šviesą, kuri kaboją ant medžio. Buvo šešios grupės ir reikėjo bandyti paliesti tą medį, kuris turėjo šviesą. Už medžio buvo pasislėpusios mokytojos ir jei viena iš mokytojų apšvietė tave su lempute, tada tu turėjai eiti pas tą mokytoją. Mokytoja užplešia tau ant rankų arba ant veido. Man užpašė ant veido, kad aš dar vis negaliu nuplauti.

Vieną dieną mes važlavome į Arthurs Seat. Tai dvi sėdynės pakabintos ant stiprios virvės, kuri juda. Ta virvė pakabinta labai aukštai ir aš truputį bijojau. Į pabaigą stovyklos buvo neblogai.

Penktadienį važlavome namo.

Albina Strungaitė
5 skyrius, Melbourne

Gražiausias koncertas

Man teko šiais metais dalyvauti Pavergtų Tautų koncerte, kuris įvyko Camberwell Civic centre, liepos 31 dieną. Scenoje kaboją dvylikos kraštų vėlavos - Estijos, Venrijos, Baltarusijos, Lenkijos, Chorvatijos, Australijos, Lietuvos, Latvijos, Slovėnijos, Ukrainos, Kambodijos ir Vietnamo. Klekviena

tautybė, išskyrus australus, turėjo savo pasirodymus. Senatorius Jim Short pakalbėjo apie daugiakultūrinę sistemą Australijoje.

Aš pats pagrojau smulku per lietuvių pasirodymą. Dainavo mūsų choras ir šoko tautinių šokių grupė „Gintaras“. Žmonės lietuviams smarkiai plojo.

Gražiai pasirodė latvių jaunimo choras su latvių liaudies dainomis. Man patiko ir vengrų tautiniai šokiai. Jie labai gval pašoko. Vietnamiečiai skirtingai pasirodė. Jie suvaldino vaizdus iš komunistų koncentracijos stovyklos.

Per pertrauką Xavier koledžio džiazo - orkestras pajavirino laiką grodamas populiarias melodijas.

Pakviestas airių dūdmaišių orkestras taip pat pajavirino programą savo airiška muzika.

Po visų pasirodymų publika labai plojo. Aš manau, kad čia buvo gražiausias Pavergtų Tautų koncertas, kurį aš esu matęs.

Danius Aras
5 skyrius, Melbourne

Draugiškumo Stovykla

Antradienis, tai pirmoji stovyklos diena jau čia. Susipakavom savo lagaminus į autobusą. Nekantriai laukiam važiuoti į Phillip Island. Ten mūsų mokykla turi gražią stovyklavietę. Prasmė šios stovyklos buvo, „Artimesnis susidraugavimas tarp mokinių ir kad turėtume laiko susikaupti ir pagalvoti apie prasmę mūsų gyvenimo“.

Autobusu kelionė buvo nuobodi, net mes pralinksmėnom su juokais ir žaidimais. Pagaliau atvažiavome. Vakarienė buvo labai draugiškai paruošta. Visi grupėse padėjome paruošti valgius ir padėjome suplauti indus (ir po kiekvieno pavalgymo). Valgiai buvo labai skanūs ir dauguma mūsų persivalgėme.

Prieš einant miegoti, mes žiūrėjome filmą, kuri mums rodė, kad nežiūrėtume koks žmogus atrodo iš lauko, bet koks jis yra viduje (į jo charakterį-būdą). Po filmos ėjome miegoti. Tą naktį kažkas knarkė ir daug vaikų negalėjo miegoti.

Anksti rytą, mes visi atsikėlė, bėgome prie jūros. Ten lenktyniavome ant gražaus smėlio. Po to atgal atėjome ir pavalgėme pusryčius.

Daugiausia mes stovykloje žaidėme visokius žaidimus. Mano mėgiamiausias žaidimas buvo, kai atvarus skraidinėjome.

Paskutinius dienas mes visokius kitus dalykus darėme.

Jau atėjo paskutinė diena. Mes buvome nusiminę. Vaikai nenorėjo važiuoti, bet išvažiavome. Išvažiavome geriausiais draugais pasidare.

Linas Kaladė
6 skyrius, Melbourne



Jonė Žitkevičienė - mūsų „Ateities Žingsnių“ Redaktorė išvykoje į Ameriką apsilanko „Darbininko“ redakcijoje Brooklyne. Nuotraukoje su Pranciškonų broliuku - Redaktoriaus pavaduotoju.

Genocidiniai veiksmai Lietuvoje

Profesorius Vytautas Skuodis, Lietuvos Helsinkio grupės ir Lietuvos katalikų komiteto tikinčiųjų telsėms ginti narys, po septynerių metų kalnimo 1987 buvo išleistas ir atvyko į JAV. Politinėje konferencijoje Vašingtone skaitė paskaltą užbaigiamą sesiją.

Kultūriniai ryšiai su Lietuva

(tęsinys)

Susitikimuose su Amerikos ir Kanados lietuviais nuolat kildavo klausimas dėl išsivijios kultūrinių ryšių su Lietuva. Savo atsakymuose visada pabrėždavau, kad perduodu tiksliai Lietuvos pogrindininkų, disidentų, gerųjų dvasiškių (sovietų pravardžiuojamų ekstremistais) ir šiaip dorų, mąstančių lietuvių nuomonę: pavergtosios Lietuvos lietuviai visi yra už tokius ryšius ir jų stiprinimą. Tokie ryšiai Lietuvai labai naudingi ir net būtini

Ir prieš šią konferenciją aš supratau, kad išsivijios lietuviams šis klausimas yra žymiai sudėtingesnis.

Kaip Lietuvoje gyvenantiems. Cia jis turi ne tik kultūrinę, emocinę, bet taip pat ir politinę, teisinę ir, žinoma, filosofinę reikšmę. Taigi problema sudėtinga, reikalaujanti specialią studijų. Ne kartą esu pasakęs, kad reiktų visų lietuviškųjų organizacijų atstovams susirinkti į simpoziumą ir, vispusiškai šį klausimą apsvarsčius, rasti tinkamą sprendimą. Dideliam mano džiaugsmui, kaip tiksliai tokį simpoziumą suorganizavo Pasaulio, Amerikos, Kanados Bendruomenės ir Pasaulio lietuvių jaunimo sąjunga, kuriame man teko dalyvauti.

Siuo klausimu pavergtoje Lietuvoje gyvenančių lietuvių tezės būtų tokios:

1) Okupantas labai norėtų, kad lietuvių išsivijios visiškai nebūtų, tačiau jis yra priverstas skaitytis su jos egzistavimu.

2) Jis tikrai nenori, kad jo smaugiama lietuvių tautos dalis bendrautų su išsivijios lietuviams

3) Dabartinėje pasaulio politinėje padėtyje okupantas negali užkirsti kelio šiuo metu nusistovėjusiems ryšiams tarp abiejų lietuvių tautos dalių, todėl jis neva pritaria tokiems ryšiams ir juos skatina, norėdamas iš to gauti kokią nors politinę — propagandinę naudą. Okupantas taip pat numatė, jog tokių ryšių paskatas iš sovietinės valdžios išsivijios lietuviams sutiks su nepasitikėjimu ir gal patys jų atsisakys.

Pasinaudoti galimybe sustiprinti tokius ryšius yra būtina, tačiau iškyla klausimas kaip? O principas turėtų būti toks:

1) Kultūriniai ryšiai turėtų būti tokie, kad okupantas iš jų ryšių neturėtų jokios naudos, arba ji būtų minimali, nereikšminga.

2) Priimti tuos menininkus, literatus, mokslininkus, sportininkus ir kitus, kurie atvyktų su savo programomis neoficialiai, t.y. be sovietinės valdžios tarpininkavimo oficialia tvarka; taip pat apelnant propagandinę „Tėviškes“ draugiją.

Šiame klausime yra tam tikra analogija bendravimo su Baltarusijos teritorijoje

gyvenančiais lietuviams. Lietuvoje gyvenantieji lietuviai nepamiršta jų. O ten kai kurie lietuvius baudžia pinigine bausme net už kalbėjimą lietuviškai tarp savęs. Baltarusijos lietuviai iki šiol neturi lietuviškų mokyklų.

Vienu metu į Lietuvą atvykdavo Gervėčių, Pelėsos ir kitų lietuviškų salų saviveiklininkai su savo gražiomis programomis. Pas juos nuvykdavo saviveiklininkų grupės net profesionalai menininkai iš Lietuvos. Šitokie pasikeitimai abiem pusėms buvo naudingi, kol abiejų respublikų sovietinės valdžios tokius kultūrinius mainus uždraudė.

Planuojant realius projektus gyvenime numatoma keletas galimų variantų. Pavyzdžiui, Kauno hidroelektrinei nuodugniam svarstyti penki planavimo variantai iki galutinio sprendimo. Net ir gana aiškiai netinkami variantai buvo svarstyti, kad įrodytų jų netinkamumą.

Taip ir šioje labai svarbioje kultūrinių ryšių problemoje reikia objektyviai ir argumentuotai apsvarstyti visus „už“ ir visus „prieš“ argumentus. Šioje konferencijoje skaityti pranešimai sudarė rimtą pagrindą.

Buvo laikas, kada Lietuvą galėjo aplankyti tiksliai kairieji, simpatizuojantys sovietinei valdžiai Lietuvoje. Tada ir rašantieji laiškus savo giminėms Lietuvoje nevisada susilaukdavo

pritarimo. Kada „geležinėje uždangoje“ prasiverė vartai į Lietuvą, ne vienas sugrįžęs buvo apšauktas raudonu. Tai buvo žinoma mums, gyvenantiems Lietuvoje. Dabar tie privatus ryšiai, ekskursijos į tėvų žemę tapo normalus reiškinys. Kada nors ir tie kultūriniai ryšiai tarp išsivijios ir Lietuvos taps toks pat normalus kasdieninis reiškinys. O jeigu jie kartais pasirodytų esą žalingi, bet kada bus galima juos apriboti arba visiškai nutraukti.

1987 m. vasarą Vilniuje Kalnų parke įvyko Pabaltijo kraštų etnografinių ansamblių festivalis. Salla rusų ir baltarusių, dalyvavo lenkų, vengrų, vokiečių (iš abiejų Vokietijų), švedų ir viena amerikiečių grupė. Vos tik pastarajai pasirodžius estradoje, daugiataukstantinė minia juos pasitiko ilgais, audringais ir nuoširdžiais plojimais. Taip pat buvo ir po jų atliktos programos. Okupanto žvilgsniu toks ypatingai nuoširdus amerikiečių sutikimas jau buvo demonstracija. Toks išskirtinas amerikiečių, net ne lietuvių, sutikimas Lietuvoje daug ką pasako; tai nebuvo vien tik emocinis pasireiškimas. Galbūt kitos grupės ir įdomiau, ir gražiau pašoko, bet tokių audringų plojimų nesusilaukė. Pats amerikiečių pasirodymas estradoje buvo džiugus faktas ir daug kam įkvepiantis. O jeigu tai būtų buvusi kuri nors Amerikos ar Kanados lietuvių šokėjų grupė? Žiūrovų reakcija būtų buvusi dar stipresnė ir audringesnė. (Bus daugiau)

„Jau rimtas laisvės klausimas“

Tautos šventė šiandien mums gyvenantiems išsivijioje įgyja vis didesnę ir gilesnę prasmę, o šlals metalis turime garbės pasveikinti atvykstantį pas mus į Australiją prof. Dr. Vytautą Skuodį, kuris mums duos geresnį supratimą apie gyvenimą Lietuvoje.

Gyventi normalų, pilnakraujų gyvenimą tauta gali tik būdama laisva, savarankiška, nevaržoma politinėmis priemonėmis, neslegiama kultūrine prievarta.

Netekus Tautos laisvės, praradus politinę nepriklausomybę, svarbiausiu ir pagrindiniu veiksniu ir sąlyga lieka jos narių sąmoningumas, ryžtas ir ištvermė. Kuo ilgiau priespauda užtrunka, tuo tautos narių sąmoningumas įgauna svarbesnę reikšmę. Kiekvieno nario reikalas yra jausti atsakomybę už tautos likimą. Tai savo rūšies šios šventės istorinis įpareigojimas kiekvienam jos sūnui ir dukrai kenčiančios Motinos Tėvinės atžvilgiu. Nuolatos turime mintyje tuos tūkstančius partizanų, kurie nelygoje kovoje žuvo dabartinės rusų okupacijos metais.

Tautos šventės akivaldoje įsisauninkime pareigą savo kraštui, savo tėvynei, savo tautai, tai šventas dalykas ir ne vienas garbingas žmogus neturi teisės šios pareigos vengti.

Pareiga savajai tautai yra pareiga visais laikais ir visų kartų vaikams, tik jos įvykdymo būdai kinta, priklausomai nuo aplinkybių ir laiko reikalavimo.

Gegužės pabaigoje viso pasaulio akys krypo į Maskvą. R.Reagano ir M.Gorbačiovo susitikimas buvo laukiamas ir labai atidžiai stebimas. Neįprasti reiškiniai buvo rodomi visam pasauliui. Demonstracijos, pokalbiai su disidentais, žmogaus teisių reikalavimai ir laisvesnis minčių reiškinys spaudoje pasireiškė ir Lietuvoje. Tai į kiekvieno žmogaus širdį smingantis spindulėlis ir jau rimtas laisvės klausimas iškylo kiekvieno mintyje.

Belaukiant vis svarbesnių, nekasdieninių įvykių visų tautiečių dėmesys įvairiems užmojams stiprėja. Naujas sujudimas, nauji pertvarkymai pasigirdo iš Lietuvos. Atsiraa vis daugiau naujų žvilgsnių, būkime pasiruošę.

Tebūna ši šventė mums visiems lietuviško sustiprėjimo diena ir vienybės simboliu.

ALB Krašto Valdyba

Tautos Šventė vilties ženkle

Atkelta iš 1 psl.

Didelis nepasitenkinimas, neapykanta ir ekonominiai sunkumai, dėl kurių yra kaltinamas okupantas, skubiai veda prie bendro jam pasipriešinimo ir tų okupuotų kraštų praradimo.

Neigiamai atsilieps ir Jungtinių Europos Valstybių atsiradimas S. Sąjungos pašone. 1992 metais, kada Rusija žada bankrotuoti, europiečiai yra nutarę įkurti Europos Tautų ekonominę uniją, kuri galėtų vesti į Europos Jungtinių Valstybių užgimimą. Europa su 320 milijonų

gyventojų ir didesne už S. Amerikos produkcija taptų viena iš trijų pasaulio galybių (kitos S. Amerika ir Japonija-Kinija). Tai ne tik ne koks pavyzdys nusigyvenusiem sovietam ir jų satelitam, bet ir militarinis galiūnas, su kuriuo tektų Maskvai rimtai skaitytis.

Suglaudus visas dabartines ir artimos ateities aplinkybes reikia pripažinti, kad istorija eina mūsų bylai palankia kryptim. Laisvės viltis nėra nei sapnas ir utopija. Tai realybė jos besikristalizuojančioj formoj.

„TEVIŠKES AIDŲ BALIUS“

Rugsėjo 24 d., šeštadienį

MELBOURNO LIETUVIŲ NAMUOSE

Balius pradžia 7 val. vak.

Sokiams gros kontinentalinis orkestras. Gera vakarienė.

Staigmenos loterijoj.

Gėrimai Klubo bufete.

Pakvietimai visiems \$15.

Stalus užsisakyti pas Juozą Keblių, telef. 584 2693 ir

sekmadieniais prie bažnyčios.



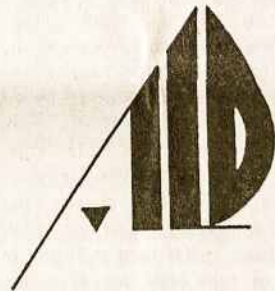
Australijos Lietuvių Dienos

Artėjant Lietuvių dienoms vis dažniau tenka peržiūrėti įvairius parengimus: meninių programų, suvažlavimų, parodų ir kitų Lietuvių dienų metu vykstančių renginių apimtį ir kiek įmanoma juos derinti į vieną bendrą Lietuvių dienų programą.

Jau pradėtos ruošti spaudai parengimų programos, todėl visų programų dalyvių prašome kuo skubiau pranešti apie savo



Rašytoja Bronė Mockūnienė
Literatūros Vakarų organizatorė



dalyvavimą ir kitas žinlas reikalingas parengimo programai sudaryti. Lietuvių dienas atidaryti sutiko Pietų Australijos premjeras John Bannon. Kadangi gruodžio 27d. yra apkrauta parengimais, tai bus stengiamasi Lietuvių dienų atidarymą neuztęsti, kad spėtume į kitus parengimus. Tos pačios dienos popietėje Royal SA Society of Arts patalpose įvyks meno parodos atidarymas. Prašome visus Australijos lietuvius menininkus, kurie dar neatsiliepė ir nepranešė apie dalyvavimą parodoje, kuo skubiau atsilipti, tai palengvins mums sklandžiau pasirodžiusi paroda.

Vakare Lietuvių namuose įvyks Literatūros vakaras. Jau yra gauti sutikimai iš devynių Australijos lietuvių žodžio kūrėjų atsakymai dalyvauti Literatūros vakare.

Lietuvių Dienų Komitetas



Pietų Australijos premjeras John Bannon, kuris atidarys Lietuvių Dienas Adelaidėje

Melbourn Apylinkės Bendruomenės Susirinkimas

Pagal ALB statutą „Vyriausias ALB reikalų tvarkytojas ir jos valios reikėjas yra Krašto Taryba“. Dabartinės Krašto Tarybos kadencija baigiasi ir naujosios Tarybos prasideda keturias savaites prieš sekančią Krašto Tarybos sesiją gruodžio mėn. 27 d. per Lietuvių Dienas Adelaidėje. Krašto Tarybos atstovų rinkimas Melbourn Apylinkėje įvyks rugsėjo 18 d. sekmadienį, 2 val. Lietuvių namuose. Į Tarybą yra renkami bendruomenės nariai, kurie aktyviai dalyvauja mūsų veikloje, pasižada dalyvauti Tarybos posėdžiuose ir yra finansiniai bendruomenės nariai. Melbourn lietuviai yra kviečiami skaitlingai dalyvauti šiame svarbiame susirinkime.

Melbourn Apylinkės Valdyba

Švietimo konferencija

Pakartotinal kreipiamės į Mokytojų konferencijos atstovus (ne iš visų bendruomenių gauta atsakymai) ir į visus susidomėjusius lietuvišku švietimu, prašydami kuo skubiausiai atsitišti savo pageldivimus, sumanymus ir pasiūlymus, kaip: -pagerinti Savaitgalio mokyklų ir Lituanistinių kursų programas, padidinti mokinių skaičių mokyklose, įjungti daugiau jaunų mokytojų į švietimo barus, įsteigti stipendijas į Vasario 16-tos gimnaziją ir į Lituanistikos katedrą Illinois universitete Cikagoje.

Norime visus pasiūlymus ir

aukščiau neišvardintus padauginti ir iš anksto išsiuntinėti konferencijos dalyviams. Tokiu būdu bus galima gerai juos padiskutavus savo bendruomenėje, suformuluoti rezoliucijas. Prašome dalyvius kuo skubiausiai atsitišti savo pavardes, adresus ir telefono numerius. Kol negauname bent asmeniškai kviestų konferencijos atstovų atsakymų, negalime sustatyti galutinės programos.

Anelė Urnevičienė
Mokytojų Konferencijos
Organizatorė
11 East Pallant St. North Adelaide SA

Lietuva* - Amerikoje VII Tautinė Stovykla

Stovyklai besibaigiant, brolis Algimantas Zilinskas telefonu pranešė, kad stovyklavo apie 800 skautų ir skaučių. Akademikų pastovyklėje buvo 77. Įskaitant kitus stovyklos pareigūnus akademikus, iš viso buvo jų 100.

Pastovyklės buvo gan tolokai viena nuo kitos gražioje gamtos aplinkoje. Pradžioje stovyklos oras buvo labai karštas ir drėgnas. Užėjusi audra net keletą palapinių nugriovė, ir po purvyną teko pabraidyti. Bet purvas greit išdžiūvo. Į stovyklos galą oras kiek atvėso. Bet tas nepakenkė stovyklos tvarkai. Visi buvo tinkamai užimti, tvarka pavyzdinga, maistas geras - valgė dviem pamalnom, nes visi iš karto netilpo valgyklos patalpose.

Didžiojo parado metu Australijos Rajono vėliava buvo nešama trečioje vietoje po Amerikos ir Lietuvos vėlavų.



VII-JI TAUTINĖ STOVYKLA
SEVEN RANGES SCOUT RESERVATION
KENSINGTON, OHIO
1988 • VII 11 • 14-24

Stovyklos parodos būkle Australijos skyrių sutvarkė mūsų stovyklautojai sesė Dana Lynikienė ir brolis Algimantas Zilinskas. Stovyklaudamas ASS pastovyklėje, fil. Algimantas dar turėjo parodėlę palapinėje, kad ir akademikai arčiau susipažintų su veikla Australijoje.

Mūsų dovanėles stovyklos vadovybei įteikė mūsų atstovas ir kontingento vadovas j.s.fil. Algimantas Zilinskas, dalyvaujant v.s.fil. Baliui Barkui ir 5 skautams vyčiams iš „Aušros“ tunto Sydnejuje. Stovyklos vadovybei įteikė dovanėlių ir mūsų škiams.

Stovyklos vadovai slunčia linkėjimus Australijos Rajonui, o vyriausi skautininkai - v.s. Stefa Gedgaudienė ir v.s. Gediminas Deveikis ruošiasi mus aplankyti mūsų pagelbinėje Tautinėje Stovykloje Mylor - Pietų Australijoje pradžioje kitų metų.

Vy.

Siuolaikinės Lietuvos dailės paroda

Iki šiol Australijoje vykusiose Lietuvos dailės parodose būdavo eksponuojami tiklatai išsivijios dailininkų darbai. Neturint sąlygų didesniai paveikslų kiekliui iš Lietuvos atvežti, dabartinė Lietuvos dailė didžiai mūsų visuomenės daugumai liko visi nežinoma. Ir šiaip tai dailė nebuvo rodama daugiau dėmesio, manant, kad ideologiniai varžtai ribojama kūryba yra nepilnavertiška. Lietuvoje vykstančios parodos ir ten spausdinami reprodukcijų albumai dažnai rodė socialistinio realizmo stilijuje tapytus paveikslus, kaip pavyzdžiui, Marytės Kumelienės „Svečiuose pas kiauilinkę, socialistinio darbo spartuolė“. Tačiau ne visi Lietuvos dailininkai gamino tokį broką. Yra nemaža darbų vertų dėmesio.

Pastaruojų metu, padažnėjus kontaktams tarp išsivijios ir Lietuvos, mūsųose atsirado palankesnės sąlygos arčiau susipažinti su Lietuvos dailė. Ateinantį sekmadienį, rugsėjo 11 d. Melbourn Lietuvių namuose, šalia mūsų dailininkės Irenos Jokubauskienės paveikslų parodos, bus eksponuojamas nedidelis privatus dabartinės Lietuvos dailės darbų rinkinys. Į šį rinkinį įeina grafikos ir tapybos kūriniai. Jame 11 dailininkų, atstovaujančių visas tris kartas: senąją (Algirdas Petrulis ir Bronius Uogintas), viduriniąją (kaip Leonardas Gutauskas ir Aldona Skirutytė) ir jaunąją (kaip Ramunė Kmieliauskaitė ir Valdotas Zukas). Eksponuojamus darbus apjungia specifiskai lietuviška tematika. Tai Lietuvos gamtos peizažai, Vilniaus senamiesčio fragmentai, bažnyčios, Lietuvos kalmo valdai, lietuviškos teminės kompozicijos ir lietuvių religiniai simboliai.

Paroda vyks Lietuvių namų antrame aukšte. Pradžia 10 val. ryto. Parodoje eksponuojami paveikslai bus parduodami.



Gražina Didelytė. „Atminties vartai“. 1984. Ofortas, 20x15 cm

IS MŪSŲ PARAPIJŲ

Melbournas

Tautos Sventės iškilmingos pamaldos rugsėjo 11 d., sekmadienį bus 12 val. Išpažinčių klausymas nuo 11 val. ir per šv. Mišias. Visi kviečiami prisliti šv. Komuniją už Tėvynę Lietuvą.

Tautos sventės proga Tautos fondo atstovybė rinko aukas Lietuvos laisvės kovai, kuriai vadovauja Vyriausias Lietuvos išlaisvinimo komitetas — Vilkas. Kiekvienas paremkime pagal išgalę!

Geelonge lietuviškos pamaldos, minint Tautos Sventę, rugsėjo 18 d. šv. Jono bažnyčioje 9.30 val.

A.A. Oną Petruskevičienę mirties keturnedėly šv. Mišiomis rugsėjo 7 d. prisimena Sofija Bumblienė.

A.A. Karolį Prašmutą mirties trečiose metinėse šv. Mišiomis rugsėjo 14 d. prisimena žmona M. Prašmutienė.

Melbourno Lietuvos katalikų moterų draugija siūnia auką šv.

Kazimiero Lietuvos kolegijai Romoje. Jeigu kas norėtų savo auka prisidėti, prašome kreiptis į J. Petraitienę: 12 Brook St. Hawthorn Vic. 3122. Tel. 818 4321 iki rugsėjo 15 d.

Maldos grupė — Marijos Taikos Karalienės vaikai — kiekvieną šeštadienį 3 val. p.p. Lietuvos Kankinių koplyčioje Lietuvos namuose. Vadovauja kun. J. Petrauskas

„Tėviškes aldų“ prenumeratas prieš ir po lietuviškų pamaldų priima Parapijos kiosko vedėjas Feliksas Sodaitis. Jam galima įteikti skelbimus, pranešimus, užuojautas.

Pensininkai! Sekantis Melbourno pensininkų susirinkimas įvyks rugsėjo 13d. Lietuvos namuose 1 val. Bus suteikta žinių apie išvyką į Naująją Zelandiją. Numatoma ir kita išvyka 6 dienų į Marimbula NSW ir į Denilquin ar Barooga rugsėjo 29d. — Pensininkų Valdyba.

A.A. Benediktas Zabiela

Prieš šešerius metus veiklus, judrus Benediktas buvo ištiktas sunkaus paralyžiaus priepuolio. Ilgą laiką jo ryšys su pasauliu buvo palaikomas tik akių žvilgsniu. Jo draugė Katherine Beare tikrai buvo labai atsidavusi Benediktui jį slaugant. Mediciniškos priemonės tik labai trumpam laikui leido Benediktui šiek tiek atsikvėpti. Dešiniąją koją teko amputuoti. Po operacijos sveikata blogėjo ir šių metų birželio 13d. mirė Castlemaine ligoninėje. Palaidotas birželio 18d. Woodend kapinėse. Laidotuvių pamaldos buvo St. Ambrose bažnyčioje, kurias atnašavo kun. Maurice Ahern. Karstas buvo padengtas Lietuvos ir Australijos vėliavomis. Garbės sargyboj prie karsto stovėjo LKVS Ramovės nariai su savo vėliava. Pamaldose dalyvavo apie 30 lietuvių, tiek pat ir australų, kurie per šv. Mišias pagledojo dvi giesmes lietuviškai ir dvi giesmes angliškai. Kapinėse atsisveikinimo žodį Melbourno lietuvių vardu tarė K. Miedažys, Melbourno Džiugo skautų tunto vardu ps. P. Kviecinskas.

Benediktas Zabiela gimė 1918.VIII.8 vargingoje šeimoje. 12 metų būdamas pradėjo savarankišką gyvenimą, o 17 metų — įstojo savanoriu į Lietuvos kariuomenę ir ten pasilikti. Karui prasidėjus, buvo vokiečių kariuomenės paimtas į belaisvę, iš kur perėjo į vokiečių kariuomenę. Karo pabaigą sulaukė Norvegijoje. Į Australiją atvyko 1947 m. su 1 transportu. Dviejų metų darbo sutartį atliko Elektros stoties statyboje Viktorijos Kiev kalnuose.

Dirbdamas pastė pasirinko naktinę pamainą, kad dienos metu galėtų studijuoti muziką. Baigė konservatoriją akordeono specialybe ir dar studijavo muzikos kompoziciją. Iš kaimo buitės, pagal savo parašytą libretą, sukūrė operą „Kalvio dukterė“. Parašė ir 1965 m. išleido romaną „Klaida“.

Buvo labai veiklus lietuviškose organizacijose. Steigiant Lietuvos namus Melbourn, ne tik pinigais, bet ir



savo darbu prisidėjo, ypatingai daug pasidarbavo, kai laikini namai buvo nupirkti. Suorganizavo lietuvišką kapelą ir grojo lietuviškuose rengimuose.

Organizavo Senelių prieglaudą, pavadintą „Brolija“. Savo pinigais nupirko prie Woodend miestelio 5 akrus miško, pastatė gyvenamą namą ir kitus pastatus, kad čia galėtų apsigyventi lietuviai seneliai. Kartą per metus čia būdavo ruošiamos iešminės, kur pasamdytu autobusu vežti atvykdavo iš Melbourno pensininkai ir praleisdavo popietę prie lauko. Bet ši vietovė nerado pritarimo iš pensininkų puses. Kai buvo sušaukti du paskutiniai „Brolijos“ narių susirinkimai, atvyko tik valdybos nariai ir buvo nutarta „Brolijos“ veiklą sustabdyti. Bet ši vietovė nebuvo užmiršta. Melbourno skautų Džiugo tuntas šią naują pavadintą vietovę „Lituanika“ buvo pasirinkęs savo nuolatine stovyklaviete. Čia iešminės ruošdavo ir kitos lietuviškos organizacijos — Melbourno Dainos Sambūris, ne kartą atvykdavo ir mūsų Parapijos sekmadienio mokykla sekmadieniu išvykom ir kiti. „Lituanikos“ sodyba naudojosi ir įvairios vietos australų organizacijos, kurios yra dėkingos Benediktui ir apgalvestauja jam mirus. Išėkis Benediktai, mums draugiško krašto žemeleje!

K. Miedažys

Padėka

A.A. ONOS PETRUSKEVICIENĖS šeimyna širdingai dėkoja Kun. J. Petrauskui, visiems draugams bei pažįstamiems, palydėjusiems Oną amžinybės keliu.

L. Branickienė

Ištekėjo Dona Sadauskaitė

Sv. Jono bažnyčioje rugpjūčio 20d. vyko Jungtinių šv. Mišios. Jas aukojo kun. Dr. P. Daukyns ir jų metu Moterystės ryšiu buvo sujungta Donata Sadauskaitė su Dennis Gaylard. Mišių metu gledojo Virginija Bruožytė ir Birutė Kymantienė, vargonais grojo Zita Prašmutaitė. Iškilmingai skambėjo jų giedama Vestuvių diena, Guonod — Ave Maria, Parveski Viešpatie. Pirmasis pabrolys buvo Vidas Sadauskas, pamergė — Gayle Smith.

Vestuvių puota vyko išpuostoje Lietuvos namų Jubiliejnėje salėje. Jaunuosius įeinančius pasitiko jaunosios tėvai Alfonsas ir Aldona Sadauskai su duona, druska ir vyno taurele. Kunigui palaiminus vaišių valgius, grojo geras orkestras, vyko sveikinimo kalbos, telegramos, dainos.

Donata išteka už savo mokslo draugo Dennis — elektros specialisto. Jis turi tarnybą Brisbanėje, kur abu kurį laiką ten ir gyvens. Ypač gražų sveikinimą tarė Henrikas

Antanaitis, australų svečius supažindindamas kas yra jaunoji Donata. Ji baigusi mūsų Parapijos sekmadienio mokyklą, iš pat jaunų dienų aktyvi skautė Džiugo tunte, studijuodama universitete buvo lietuvių kalbos mokytoja Parapijos sekmadienio mokykloje. Tautinių šokių grupėje šokėja. Lietuvių klubo narė, ESGAV-Etninių skautų sąjungoje mūsų ryšininkė ir delegatė, PLJ Kongresų delegatė. Henrikas ypatingai prisiminė Doną kaip nepamainomą bendradarbę ruošiant VI PLJ Kongresą Australijoje. Taip Donata savo asmenybe spinduliuoja į aplinką visur kur tik reikalinga pagalba, net ir jos akademinės kvalifikacijos — Darbuo Worker — Socialinė darbuotoja, dideliu atsidavimu tarnaudama visiems, reikalingiems pagalbos.

Vaišių metu daug įvairių gražių ir linksmy dainų padainavo solo, duetais ar visi kartu — V. Bruožytė, B. Kymantienė, B. Prašmutaitė, A. Bruožis, Zita Prašmutaitė palydint pianinu, ar Arūnui skambinant gitara.

Jaunajai porai Dievo palaimai lydint šviesos ir laimingos ateities!

PD

MELBOURNAS

Tautos Sventės minėjimas

Minėjimas įvyks rugsėjo 11 d. sekmadienį. Prasidės iškilmingomis pamaldomis šv. Jono bažnyčioje 12 val. Organizacijos dalyvauja su vėliavomis. Minėjimo aktas Lietuvos namuose 2.30 val. p.p. Paskaitą skaitys svečias iš Amerikos profesorius Vytautas Skuodis, pernal išleistas iš sovietų koncentracijos lagerio, sąžinės kalnys. Jo paskaita apie aktualią padėtį okupuotoje Lietuvoje. Kviečiami Melbourno ir visos Viktorijos lietuvių pasiklausyti šio garsaus Helsinkio grupės veikėjo. Po paskaitos tautiniai šokiai ir dainos. Visus kviečiame prisidėti aukomis prelegento kelionės išlaidoms padengti. Pinigus priima Apylinkės valdybos išdalininkas Jonas Tamošiūnas.

ALB Melbourno Apylinkės valdyba

Sauliai I

Tautos Sventę švęsime ir minėsime rugsėjo 11 d. Melbourno Vytenio kuopos sauliai uniformuoti su dalinio vėliava 12 val. dalyvauja pamaldose šv. Jono bažnyčioje. Po pamaldų Lietuvos namuose minėjimas. Visų kuopos narių dalyvavimas būtinas.

Etnografija vaidajuostėse

Socialinės globos moterų d-ja sekančią savo narių popietei ruošti pasikvietė ir Jaunimo Sąjungą Melbourn. Tautos Sventės išvakarėse, rugsėjo 10d. 2.30 v. p.p. Lietuvos namų svetainėje įvyks etnografinių vaidajuostėlių popietė.

Užgavėnių ir Jorės švenčių bei Veronikos Janulevičiūtės žiemos koncerto vaizdų komentarus patelks ilgesį laiką Lietuvoje viešėjęs jaunas Faustas Sadauskas, šių vaidajuostėlių autorius.

Etnografiniai ansambilai bei jų programos yra labai kultivuojamas reiškinys Lietuvoje ypač susipratusios tautine savastimi ir jos išlikimu besirūpinančios visuomenės. Kadangi tuo stielojamės ir mes, tad kviečiame šį kartą ir plačiąją visuomenę šioje popietėje dalyvauti. Jūsų pavakarių užkandžiais pasirūpins Socialinės globos ponos.

D. Simankevičienė
Rengėjų vardu

km

CANBERRA

Kultūrinė popietė

Canberros Lietuvos pensininkų d-ja „Paguoda“ rugpjūčio 21 d. Lietuvos klube surengė kultūrinę popietę, kurią pravedė dabartinis jos pirmininkas muz. Vaclovas Simkus. Nelabai ilga programa buvo lyg iš dviejų dalių. Pirmoji dalis buvo skirta didžiam Lietuvos poetui Malroniui prisiminti, nuo kurio gimimo praeitais metais sukako 125 metai. Ši sukaktis Lietuvoje buvo paminėta labai plačiai ir įvairiai. Visa lietuviškoji spauda — laikraščiai, žurnalai — paskyrė daug vietos Lietuvos dainiui prisiminti.

Kristina Katauskaitė gražiai padėklamavo Malronio eilėraščių „Dainų sventel“, kuris ir buvo skirtas pirmam dainų sventel. 1895 m. Malronis rašė eilėraštyje:

Išnyksiu kaip dūmas neblaskomas
vėjo

ir niekas manęs neminės...

Malronis nelšnyko, Malronis grįžo Lietuvon, kad vėl žadintų tautoje laisvės troškimą. Jaunesnioji Mauragyte smuku pagrjo porą dalykėlių. Ji — mamos-muzikės globoje: reikia tikėtis, kad pasieks gražių rezultatų.

Antroji popietės dalis buvo skirta tautosakai. Juk ir Malronis sakė, kad tautos vertybės yra ne tik mokslas, menas, bet ir tautos dvasinės kultūros visuma: kalba, tautosaka, dorovė, susijusi su tautos istorija. Lietuvos tautosaka nepaprastai turtinga ir gausi. Šiuo metu yra leidžiamas „Lietuvių liaudies dainynas“, kurio numatoma 24 tomų. Jau išleista 3 tomai. Pirmas tomas skirtas vaikų liaudies dainoms. Vieną tokių tautosakos perlų padėklamavo Benius Katauskas. V. Simkus paskaitė V. Baltučio feļjetoną: „Ar reikalinga moteris“. Pabaigai vėl pasirodė Skaliste Mauragyte, šį kartą paskambinama porą kompozicijų forteponu.

Programą užbalgus, visi buvo pakviesti pietums klubo valgykloje. Šia programa Vasario 16 gimnazijai suaukota 4232.

Adelaidės Lietuvių katalikų moterų draugijos Metinė Šventė

Adelaidės kronika

Lengva yra tarnautojams - samdiniams, kurie atidirbę nustatytas valandas kasdien palaika įstaigas bei fabrikus ir sugrįžta namo. Jų gaunamas algos čekis yra aiškiu atlyginimu už darbą, jų pakeliamai karjeros laiptais yra akivaizdūs jų darbo įvertinimai ir darbdavių dėkingumo pareiškimai. Kitaip yra idėjiniame darbe - dirbant Dievui ir Lietuvai. Už tuos darbus net nepaplojama, o vietoj atlyginimo sulaukiama dažnai tik kanzijos kritikos ir buko abuojumo iš tų, į kuriuos kreipiamasi prašant pagalbos. O ir prognis dėkingumas ne retai yra sveriamas gramais „aptekoriškoms“ svarstyklėmis.

ALK Moterų draugija kiekvienus veiklos metus užbaigia Zolinėje suruošama d-jos metine švente. Surošia pačios - valdyba, nes randa reikalo tuo pareikšti savo dėkingumą Dangui ir Zemei už nuveiktus darbus, pabūti būryje šventiškoje nuotaikoje, išgirsti savo pastangų vertinimą iš ta proga žodį tariančių. Ta ruošia pareikalauja taip pat kruopštaus valdybos darbo, nes pačioms reikia sudaryti šventės programą, ją išpildyti, paruošti vaises dideliu skaičiu narių, prijuočančių ir talkininkų.

Siais metais metinė šventė buvo sujungta su Lietuvoje įkurtos Lietuvių katalikų moterų draugijos 80 metų sukaktimi. Šventės programa pradėta rugpiūčio 13 d., šeštadienį, radijo valanda, kurią šventiškoje nuotaikoje pravedė ALK Moterų d-jos v-bos vicepir. Z.Vencienė. Klebonui kun. J.Petraičiui tartu žodžiu užbaigus popiežiaus paskelbtuosius Marijos metus, apie d-jos atsiradimo priežastis, jos veiklą Adelaidėje ir dabarties problemas jautriai pakalbėjo v-bos sekretorė R.Kubilienė. Pr. Pusdešrio parašytame radijo vaidinime „Zingsniai“ buvo pažvelgta į Kaune pereinamame kambaryje gyvenančios vienos d-jos kūrėjos Ilūnā dabartį ir šviesias viltis. Vaidno S.Vasiliauskiene, E.Bulienė ir J.Miliauskas. Labai vykusiai buvo įtarpuose pritaikinta muzika ir dainos.

Tos pačios dienos vakare šv.

Kazimiero bažnyčioje įvyko šventoji valanda. A.Jasiūnienės nuostabiai gražiai gelėmis išpuoštoje presbiterijoje, prie Marijos statulos degant žvakių miškul, buvo sukurta tikrai ypatinga ir Marijai pagarba bei dėkingumu dvelkianti nuotaika. Pamaldas prie išstatyto Svč. Sakramento išpūdingai pravedė kun. J.Petraitis, sakytoje konferencijoje mąstymui pateikęs gilių minčių. Specialę maldą skaitė R.Kubilienė. „Nemuno dukrų“ kvinteto jautriai sugiedotos Marijai skirtos giesmės sudarė valandai spalvingą foną kartu su pro bažnyčios langų vitražus išspindinčiais besifeldžiančios saulės spinduliais.

Sekmadienį iškilmingas Mišias šv. Kazimiero bažnyčioje draugija atėjo organizuoti su savo vėliava. Daugelis pasipuošusios tautiniais rūbais. Kun. J.Petraičiui pašventinus Zolinų žalumynų kašutes ir juos išdalinus bažnyčioje esantiems, Mišų skaitinius skaitė G.Damašveičienė, tikinčiųjų maldoje pavardėmis išskaičiavusi mirusias d-jos nares, dvasios vadus ir d-jos vėliavos krikšto tėvą. Mišias aukojęs klebonas pasveikino d-ją metinėje šventėje ir 80 m. sukaktyje. Auką atnešė d-jos v-bos išdininė J.Janilionienė ir sekretorė R.Kubilienė. Ilgą laiką bažnyčią gelėmis puošianti, tos rūšies menininkė A.Jasiūnienė prie Marijos statulos kojų atnešė ypatingai sudarytą gelių puokštę. Mišų metu Marijai sukurtas giesmes nuotaikingai giedojo N.Masiulytės-Stapleton vadovaujamas Bažnytinis šv.Kazimiero choras.

Lietuvių katalikų centro salėje d-jos v-bos paruoštose vaišėse prie stalų susėdo apie 140 dalyvių. Prie garbės stalo pasodinti kvietiniai svečiai, d-jos skyriaus Adelaidėje kūrėjos, visų moterų organizacijų bei sambūrių vadovės ir buvusios d-jos v-bos pirmininkės. Vaisių programą giedrioje nuotaikoje pravedė Z.Vencienė. Kun. J.Petraičiui palaiminus susirinkusius ir maistą, pasivažišius išdėstytais užkandžiais, draugijos 80 m. sukaktis buvo paminėta paskaita, kurią

kruopščiai paruošė ir nuotaikingai perdavė d-jos pirm. S.Pusdešrienė (paskaita bus spausdinama „T-a-se“ atskirai). Meninę vaišių programos dalį gražiai sudalnuotomis penkiomis dainomis užpildė „Nemunos dukros“: A.Kaminskienė, B.Budrienė, Z.Vencienė, S.Pusdešrienė - vad. ir J.Nekrošienė. Dainoms akompanavo S.Vasiliauskiene. Šio koncertelio įdomiu pajvaizinimu buvo klekvienai dainai paskaityta dedikacija, jas skiriant įvairiems draugijos veiklos laikotarpiams.

Stipriau užkandus pradėta sveikinimų eilė. Parapijos - Caritas tarybos vardu šiltu žodžiu draugiją sveikino V.Baltutis, Apylinkės v-bos vardu - V.Patupas, paskaitytas PALM „Moterų sekcijos“ raštu gautas sveikinimas, kalbėjo kun. klebonas. O prie kavos ir tortų, jų buvo tikrai didelis pasirinkimas, draugijai poetišką žodį tarė ateitininkų pirm. A.Kubilius, „Lituania“ choro vadovė G.Vasiliauskiene, Sv. Kazimiero liet. mokyklos vardu kalbėjusi mokyt. K.Dundienė, Rankdarbių būrelis pirm. G.Straukiene, ramovėnų pirm. V.Vosylius, „Vaidilos“ teatro ir Bažnytinio choro vardu - režis. ir choro administratorius V.Opulskis, paskaitytas Lietuvių dienų komiteto pirmininkės J.Vabolienės raštu gautas sveikinimas, žodį tarė šio d-jos skyriaus Adelaidėje viena iš kūrėjų A.Stepanienė, kalbėjo ALK Federacijos valdybos įgaliotinis Pr. Pusdešris.

Vaišės užbaigtos susirinkusių draugijai nuosirdžiai sugledotu „Valio“ ir giesme „Marija, Marija“. Visapusiškai gražiai praėjus metinei šventei ir d-jos sukakčiai, tarp įvairių detalių iškyla radijo valandoje ir paskaitoje pasisvėręs susirūpinimas draugijos ateitimi. Tikėjime, kad besikraunantys amžiaus metal nebus d-jos narėms neperžengiama kliūtis, kad šalia rūpestėlių savo šeimai ir anūkėliams jų širdyse visuomet išliks gyva meilė ir draugijai, kad prieš 80 metų įžiebtas tiesos ir meilės žiburys neužges Adelaidėje, kad ir jaunesnės lietuvės moterys išdrįs kada nors prasiveržti iš savo privatumo ir tą žiburį perims į savo jaunus rankas. Tikėjime, nes be tikėjimo iš visų pusų veržiasi beprasmybė ir tamsa.

Pr.P.

Viktorijos premjeras Mr Cain paskelbė naujus valstijos parlamento rinkimus spalio 1 d., tuo savo Darbo partijos valdžios kadenciją paankstindamas 5 mėnesiais iki pilno 4 metų termino. Paskutiniai rinkimai buvo 1985 m., kuriuos Darbo partija laimėjo tik 2% balsų persvara

TALKOS ĮSTAIGOS VEIKIA LIETUVIŲ NAMUOSE

Adelaide - Sekmad. 1 - 3 val.
Melbourne - Šeštad. 10 - 2 val.
Sydney - Sekmad. 2 - 4 val.

REMKIME TAUTOS FONDA.

nes tai yra pagrindinis pasauliniu mastu organizuotas lėšų telkimas kovai už Lietuvos valstybinę tautinę ir kultūrinę laisvę.

REMKIME LIETUVOS LAISVĖS IZDĄ

nes čia sukaupti pinigai atiteks Lietuvai: kada išsivaduos iš pavergimo. Paremiant testamentiniu būdu būtina sąlyga įrašyti tikslų Tautos Fondo pavadinimą angliškai - Lithuanian National Foundation, Inc., (Tautos Fondas). Nepamirškime - remdami Tautos Fondą ir Lietuvos Laisvės Izdą - jungiamės su kovojančia Lietuva.

Tautos Fondo Atstovybė Melbourne

TALKOS PASKOLOS - PIGESNĖS!

Baldams, automobiliui, smulkiems reikalams...
Asmeninės, garantuotos paskolos iki \$10,000

\$10,000 penkiems metams kainuos tik \$58 į savaitę.

Geelongas

Nauja Apylinkės valdyba

ALB Geelongo Apylinkės narių metinis susirinkimas įvyko rugpiūčio m. 14d. lietuvių namuose. Metinės veiklos pranešimą padarė pirm. O. Schrederis, kasininkas St. Sutas detalai apibūdino metines pajamas ir išlaidas, revizijos komisijos patikrinimo aktą paskaitė A. Baltrūnas. Naujai išrinkti į sekančių metų valdybą pasiskirstė pareigomis: pirm. O. Schrederis, vicepirm. S. Lipčius, sekretorė R. Skėrienė, kult. reikalų vedėjas M. Kymantas, kasininkas A. Obeliūnas, administratorius F. Andriukonis, padėjėjas St. Sutas. Ethnic Community atstovauti išrinkti: Lilija Obeliūnienė ir C. Vaičekauskiene. Lieka kandidatai: E. Schrederienė, P. Cerakavičienė ir L. Volodka.

O. Schrederis,
ALB Geelongo Apylinkės
pirmininkas